

Indholdsfortegnelse:

Indledning og problemformulering	s. 1
Indholdsbeskrivelse	s. 1
1: Musikfaget i en historisk belysning med særlig henblik på sang	s. 2
2: Et samfund i forandring	s. 3
2.1: Den kulturelle frisættelse	s. 3
2.2: Om indholdsbegrundelse i skolen i dag	s. 4
2.3: Om kvalificeret selvbestemmelse som dannelsesidé	s. 5
3: Sang som indhold i musikundervisningen	s. 5
3.1: Sang er indhold	s. 6
3.2: Sange som middel	s. 6
3.3: Syngeaktiviteten er indhold	s. 6
3.4: Afgrænsning	s. 9
4: Sanglig udfoldelse og kultur	
4.1: Du synger ikke godt nok!	s. 10
4.2: "Det rytmiske forfald"	s. 11
4.3: Den klassiske skønsang	s. 12
4.4: Medier og idoldyrkelse med særlig henblik på børns sang	s. 12
4.5: Opsamling	s. 13
5: Når børn synger, hva' så? (5.1)	s. 14
5.2: To forskellige syn på stemmearbejde	s. 14
5.3: Det sanglige stemmевærd	s. 15
5.4: Associativt stemmearbejde	s. 17
6: Selvspsykologi i et musikalsk perspektiv	s. 17
6.1: Selvet, selvtilliden og selvværdet	s. 18
6.2: Selvet og dets selvobjekter	s. 18
6.3: Musiklæreren som selvobjekt	s. 19
7: Sangen og musikken i et musisk perspektiv	s. 21
Konklusion	s. 22
Oversigt over anvendt litteratur	s. 24
Bilag 1-3	

Kommatering er anvendt i overensstemmelse med anvisninger for traditionelt komma i Politikens Håndbog i Nudansk. (3. udgave 2000) I citerede tekster er der ikke korrigeret i tegnsætningen.

Indledning og problemformulering:

Ved skolestart er næsten alle elever glade for at synge, påstås det optimistisk i vejledningen for musikfaget¹, og hermed gives der efter min mening udtryk for en meget generel opfattelse. Den opfattelse har jeg ikke tilstrækkelig erfaring til at antaste, men når jeg oplever, at det allerede i 2.-3-klasse kan være en kamp at få nogle børn til at synge, må jeg tro, at de enten aldrig har haft lyst til at synge, eller at de er holdt op med at have lyst.

Når nogle børn i indskolingen tilmed kan give udtryk for, at de ikke *kan* synge, bliver min forundring større og min nysgerrighed vakt. Hvem har bildt dem ind, at de ikke kan synge?

Mine oplevelser med sang i folkeskolen har affødt et stort ønske om at få en mere indgående forståelse af, hvad der er på spil, når vi synger – alene eller sammen med andre. Hvilke forhold er afgørende for, om vi kaster os ud i sanglig aktivitet eller undlader at gøre det?

Sangen er for mig både et personligt og et professionelt anliggende. På det personlige plan er jeg aldrig et øjeblik i tvivl om, at det gavner at synge, og jeg bruger sangen bevidst i en række situationer i min dagligdag.

I professionen som musiklærer er det dog nødvendigt, at jeg gør mig nogle overvejelser om vigtigheden af at arbejde med sang- og stemmeaktiviteter i undervisningen. Hvorfor er det overhovedet, at vi skal synge?

Folkeskolens undervisning skal medvirke til elevernes alsidige, personlige udvikling og almene dannelse. Denne opgave skal musik som fag i folkeskolen være med til at løfte, og det må derfor være i tæt relation til denne opgave, at jeg søger mine begrundelser.

På baggrund af ovenstående ser min problemformulering således ud:

Hvordan kan den sanglige aktivitet som indhold i den obligatoriske musikundervisning medvirke til elevernes almene dannelse og personlige udvikling?

Hvilke forhold kan være afgørende for, om vi synger eller ej, og hvordan kan man i lyset heraf arbejde med den sanglige aktivitet i musikundervisningen?

Fremgangsmåde:

Opgaven tager udgangspunkt i en belysning af musikfagets historie, med særlig henblik på sang som indholdsmoment, samt en skildring af nogle aktuelle samfundstendenser, som har betydning for, hvordan vi kan anskue folkeskolens almene dannelsesopgave i dag, og som lærere må forholde os hertil. I afsnit 3 vil jeg rette fokus på sang som indhold i musikundervisningen, og forholde mig til, hvordan Fælles Mål for faget musik vejleder mig til at gribe den sanglige aktivitet an.

Derefter vil jeg beskæftige mig med nogle kulturelt betingede faktorer for den sanglige udfoldelse,

---

¹Fælles Mål, vejledning

for at komme til en forståelse af, hvad der ligger til grund for vores forhold til at synge i dag. I afsnit 5 og 6 fremføres bl.a. nogle psykologiske aspekter, der kan gøre sig gældende under sanglig aktivitet, samt nogle metoder til, hvordan man som lærer kan bruge denne viden i tilrettelæggelsen af -, refleksionen over - og ikke mindst udførelsen af musikundervisningen. Inden jeg runder opgaven af i en opsamlende konklusion, vil jeg kort gøre rede for, hvordan jeg anskuer det musiske i henhold til den almene dannelse.

Oversigt over anvendt litteratur:

- Bjørkvold, Jon-Roar   *Det musiske menneske*
5. rev. oplag, dansk udgave v. Hans Reitzels Forlag, Kbh. 1992
- Christensen, Bernhard   *Mit motiv*
Gyldendal 1983
- Hansen, Jan Tønnes   *Dannelse, uddannelse, person og faglighed - Psyke & Logos* 1998, 19
Ibid.   *Lærerens møde med eleven - fra bogen "Lærer i tiden", Forlaget Klim*
Ibid.   *Selvpsykologi som grundlag for forståelsen af pædagogiske
samspilsrelationers psykodynamiske dimensioner*
- Ibid.   *Stilladseringers selvobjektsdimension-* Forlaget Klim 1999
- Henriksen, Holger   *Kulturkampen*
1. udgave, 3. oplag, Holger Henriksens Forlag, Haderslev 1999
- Ibid.   *Samtalens mulighed*
4. udgave, Holger Henriksens Forlag, Haderslev 1999
- Kirk, Elsebeth   *Musik & pædagogik*
Forlaget Modtryk 1997
- Nielsen, Frede V.   *Almen Musikdidaktik*
2. reviderede og bearbejdede udgave, Akademisk Forlag, Kbh. 1998
- Riis, Benedicte   *Musiske metoder – i opdragelse og undervisning*
Dansk Sang B-serien, Folkeskolens Musiklærerforening 1996
- Sundin, Bertil   *Børns musikalske udvikling*
Dansk udgave v. Forlaget Børn og Unge, Kbh. 1980
- Vilhelmsen, Linda   *Når børn synger, hva' så?*
1. udgave, 1. oplag, Forlaget Solo, Jystrup 2003
- Ziehe, Thomas   *Adieu til halvfjerdserne!*
Fra bogen "Pædagogik- en grundbog til et fag" Hans Reitzels Forlag 1998
- Ibid.   *Kulturel frisættelse*
Fra bogen "Ny ungdom og usædvanlige læreprocesser"
Dansk udgave v. Politisk revy 1883

Folkeskoleloven: <http://www.retsinfo.dk/index/UND/AT001437.htm>

Fælles Mål, Formål for faget musik: <http://www.faellesmaal.uvm.dk/fag/Musik/formaal.html>

Ministerialtidende for Kongeriet Danmark for Aaret 1899 & Aaret 1900

Tidsskriftet *Modspil* nr. 35 1987, Forlaget Rhodos Kbh.

Undervisningsvejledning for Folkeskolen "Blå betænkning" 1958, kap. 12; sang (musik)

Undervisningsvejledning for Folkeskolen, hæfte 10: Musik, Uvm 1976

Undervisningsvejledning for Folkeskolen, Musik, Uvm 1988